

Nyhet från greppa.nu

Lättrörliga ogräsmedel i Skånes grundvatten

Foto: Monica Kling

Kommunala dricksvattentäcker med grundvatten, samt några andra, undersöktes för en kvalitetsbedömning.

En tredjedel av skånska grundvatten innehåller växtskyddsmedel visar analyser som länsstyrelsen i Skåne genomfört under en fyraårsperiod. Av fynden var 40 procent substanser som används i jordbruket idag. Till en övervägande del rör det sig om bentazon, den aktiva substansen i ogräsmedlet Basagran.

Länsstyrelsen i Skåne har under åren 2007 – 2010 undersökt ett stort antal grundvattentäcker med avseende på växtskyddsmedel, nitrat, ammonium och ett antal andra ämnen för att följa länets dricksvattenkvalitet. Nästan hälften av det skånska dricksvattnet kommer från grundvatten och eftersom länet är jordbruksintensivt har växtskyddsmedel fått en framskjuten plats i undersökningen. Totalt har 245 prover från 51 olika grundvattenförekomster analyserats för bekämpningsmedel.

KÄLLA:

Länsstyrelsen i Skåne 2012:12 Grundvattenkvalitet i Skåne län. Utvärdering av regional provtagning av grundvatten 2007-2010.

[LÄS MER >>](#)

PÅ SAMMA TEMA:

[2012-05-04 >>](#)

Ovanlig kommunal metod för vattenskydd framgångsrik

[2010-04-13 >>](#)

Jordbrukets påverkan på grundvattnet

[2010-03-02 >>](#)

Nytt danskt avtal om dricksvattenskydd

[2007-10-02 >>](#)

Många växtskyddsmedel läcker

FORTS. NÄSTA SIDA >>

greppa näringen

Gamla synder men också nya

33 olika växtskyddsmedel eller nedbrytningsprodukter analyserades, varav 18 påträffades i vattenproverna. Av dessa är knappt hälften idag godkända substanser, eller nedbrytningsprodukter av godkända medel. En tredjedel av alla prover innehöll bekämpningsmedel och en stor del, 60 procent, var rester av preparat som sedan länge varit förbjudna i Sverige. Främst är det substanser och nedbrytningsprodukter av ämnen som ingått i totalbekämpningsmedlet Totex, vilket användes till exempel på grusplaner, trädgårdsgångar och banvallar.

Bentazon i många prov

Det är dock inte bara gamla synder och användning utanför jordbruket som visar sig i vattenproverna. Bentazon som ingår i ogräsmedlet Basagran påträffades i 25 prover från 9 grundvattenförekomster. Koncentrationerna låg över dricksvattengränsen (0,1 µg/l) i hälften av dessa prover. Bentazon är mycket lättroligt och hör till de växtskyddsmedel som också påträffas frekvent i ytvattenövervakningen. Preparatet har fått ändrade användningsregler i Sverige från 2007, vilket innebär en minskad dosering – 0,5 kg/ha i ärter och bönor och 1 kg/ha i majs och vallar, mot tidigare 1,5 kg/ha. Möjligen kan det minska läckaget.

Lättrörliga ämnen

Sju andra växtskyddsmedel som används i dagens jordbruk påträffades vid något eller några tillfällen. Flera är lättrörliga ogräsmedel där några är under omprövning, eller har fått restriktioner just på grund av deras lättrörlighet. Glyfosat, det mest använda ogräsmedlet i jordbruket, binder däremot hårt till jord och påträffades endast en gång, samt dess nedbrytningsprodukt AMPA två gånger. Den enda rests substans som inte kom från ett ogräsmedel var ETU, en nedbrytningsprodukt av svampmedlet mankozeb som används mot bladmögel i potatis. Den påvisades en gång.

Mest kommunala täkter

Grundvattnet i undersökningen kom främst från kommunala täkter där stora mängder vatten är i omlopp. Som komplettering användes samfälligheter, industrier, vattenfabriker och några enskilda brunnar. I två enskilda brunnar överskreds gränsvärdet för sammanlagd halt av bekämpningsmedel i dricksvatten, 0,5 µg/l. Vattenförekomster i både berg och jord undersöktes. Bentazon påträffades i fler berg- än jordvattentäkter och oftare i grundare täkter, < 65 m i berg och < 20 m i jord. De förbjudna ämnena BAM och atrazin förekom däremot oftare i djupa täkter, vilket kan tyda på att de är på utgående.

Monica Kling

Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling: Europa investerar i landsbygdsområden

Redaktör:

Monica Kling
018-36 10 39

monica.kling@telia.com

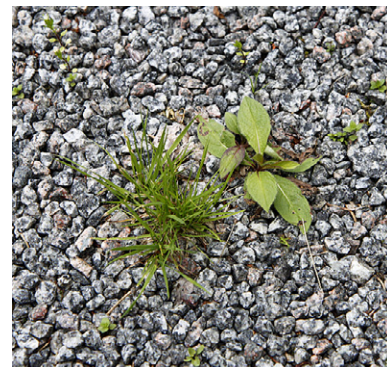

Foto: Monica Kling

En typisk miljö där Totex användes mot ogräset.

Foto: Josefin Liew

Bentazon används bland annat mot ogräs i ärter, men nu i lägre dos än tidigare.

Foto: Monica Kling

I en fjärdedel av alla prov med fynd överskreds riktvärdet för dricksvatten, 0,1 µg/l, för minst en enskild substans.

greppa näringen